

Bengt Nordenskiöld (1891 - 1983)

Bengt G:son Nordenskiöld var officer i flygvapnet och anses vara den som byggde upp det moderna svenska flygvapnet som under en period skulle framstå som ett av de främsta i världen. Han började sin officerskarriär vid det äldsta av alla vapenslag - Svea Livgarde och slutade som chef för det yngsta - Flygvapnet. Genom sin karismatiska person och annorlunda ledarstil blev Bengt Nordenskiöld bevingad i flera avseenden.

Bengt föddes den 6 september 1891 i Sundsvall av friherre Gustaf Henrik Nordenskiöld och hans hustru Ester Laura. 1910 började Bengt som volontär vid Svea Livgarde och utbildades senare vid Kgl. Krigsskolan och utnämndes till löjtnant 1916. Senare gick han också stabskursen vid Krigsskolan, där han gick ut som etta på sin kurs. 1934 genomgick Bengt en flygutbildning och fick sitt certifikat som flygförare. När Torsten Friis 1934 utnämndes till flygvapenchef slog Bengts förhoppningar om en snabb militär karriär in. Friis erbjöd Bengt en befattning som stabschef och han utnämndes till överstelöjtnant i flygvapnet. 1937 blev han överste och 1941 utnämndes han till general - den yngste i modern svensk tid - vilket fick stort utrymme i massmedia. 1942 blev Bengt flygvapenchef och han fick i princip fria händer att utforma den förstärkning av flygvapnet som så väl behövdes. Framgångsrikt och hårdhänt arbetade Bengt för att göra flygvapnet krigsdugligt

och jämställt med de övriga vapengrenarna. Bengts allt överskuggande ambition var att flygvapnet ifråga om storlek och betydelse skulle vara jämbördigt med armén, helst ännu mera. Tidsförhållandena och en ett positivt anslagstilldelande spelade Bengt i händerna och den ena flottiljen efter den andra sattes upp. Som symboliskt för hans ambition kan det noteras, att antalet flottiljer till slut blev lika stort som arméns huvudtruppslag infanteriet, räknade i regementen (21 st). När Bengt som flygvapenchef uttryckte att "svenska flygplan skall inte bara vara bra - utan bäst" var det i övertygelsen om att ett litet land som Sverige aldrig skulle kunna mäta sig med stormakterna. Han menade därför att Sveriges flygplan inte bara skulle vara störst, starkast, snabbast - utan helt enkelt bättre. Under 1950-talet skulle också det svenska flygvapnet framstå som det mest slagkraftiga i världen, näst efter supermakternas.

Bengt var flygvapnets förste flygutbildade chef och vid flottiljebesöken flög han själv med en Juncker 9 flygplan nr 19 som kom att bli hans "personliga" flygplan. Det var med detta flygplan han råkad ut för ett våldsamt haveri i samband med en start från Ljungbyhed, där hans skadades svårt men överlevde. Bengt flög krigsflygplan ända fram till sin pensionering. Den 30 juni 1954 tar han som avgående flygvapenchef farväl av flygvapnets personal, genom att själv flyga runt till alla flygflottiljerna med en J28 på en enda dag. Något liknande hade aldrig gjorts förut och bidrog ytterligare till legenden om Bengt Nordenskiöld. Bengt hade en oerhörd arbetsförmåga, var i princip aldrig sjuk och uppnådde en hög ålder, 92 år - pigg fram till de sista veckorna. Han var hängiven sitt arbete och flygvapnet i alla avseenden. Några större fritidsintressen tillät han sig inte förutom segling med sin båt "Ibis" och några enstaka jakturer. Efter sin pensionering bodde Bengt på en gård i Haninge nära Dalarö och ägnade sig åt en del styrelseuppdrag bl.a. i Skånska Cementgjuteriet och AB Ifö-verken och var ordförande i styrelsen för Salén och Wicander. I denna egenskap medverkade Bengt till att marinen på 1960-talet anskaffade helikoptern Vertol 44/Hkp. Bengt gifte sig 1916 med Dagmar Werner och fick två barn, Claes-Henrik född 1917 och Brita född 1919. Marie-Louise Lambert-Meuller blev 1934 hans andra fru, men äktenskapet blev barnlöst. Han dog den 28 januari 1983 och ligger begravd på Kalmar Slotts kyrkogård i sällskap av sina föräldrar och sedemera sina båda barn.

Bengt Nordenskiöld kom att uppfattas som en av främsta förgrundsgestalter i det svenska flygvapnet. Han blev en beundrad, fruktad, i viss mån omstridd och så småningom legendarisk chef för flygvapnet. Han blev känd som en chef som styrde och ställde, men var också älskad och beundrad av sina underlydande officerare. Han utvecklade flygvapnets taktiska och operativa doktriner och det moderna flygbassystemet och han lärde flygvapnet att arbeta stabsmässigt. Bengt var flygvapnets första flygutbildade chef och den som införde jet-drivna flygplan, vilket ledde till att det svenska flygvapnet blev ett av de första i världen att konsekvent gå in för readrift. Han fick många fiender som inte kunde acceptera hans arrogans och maktbegär, men alla de som ville ha ett starkt och effektivt flygvapen kände beundran och tacksamhet. Än idag lever Bengts namn kvar. Vid en högtidlig ceremoni i augusti 2005 fick den svenska militärcampen i Termez, Uzbekistan sitt nya namn - "Camp Nordenskiöld". Namnet har valts för att hedra minnet av Bengt G:son Nordenskiöld.

